

*Зінковський І. П.,
аспірант кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ЗАСТОСУВАННЯ АРЕШТУ МАЙНА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Стаття присвячена дослідженню проблем арешту майна у кримінальному провадженні, зокрема, у контексті попереднього арешту майна, розшуку майна, на який накладено арешт, забезпечення прав осіб, щодо майна яких вирішується питання про арешт. Виокремлено проблемні питання попереднього арешту майна; розкрито практичні проблеми розшуку майна, на який накладено арешт; сформульовано зміни та доповнення до Кримінального процесуального кодексу стосовно забезпечення прав осіб, щодо майна яких вирішується питання про арешт.

Ключові слова: арешт майна, слідчий суддя, суд, слідчий, розшук майна, клопотання.

Стаття посвящена исследованию проблем ареста имущества в уголовном производстве, в частности, в контексте предварительного ареста имущества, розыска имущества, на которое наложен арест, обеспечения прав лиц, в отношении имущества которых решается вопрос об аресте. Выделены проблемные вопросы предварительного ареста имущества; раскрыты практические проблемы розыска имущества, на которое наложен арест; сформулированы изменения и дополнения в Уголовный процессуальный кодекс относительно обеспечения прав лиц, в отношении имущества которых решается вопрос об аресте.

Ключевые слова: арест имущества, следственный судья, суд, следователь, розыск имущества, ходатайства.

Зметою забезпечення дієвості та повноти здійснення кримінального провадження застосовуються заходи забезпечення кримінального провадження. В аспекті захисту прав людини у сфері кримінального судочинства законодавець встановлює обмежений перелік осіб, відносно яких такі заходи можуть застосовуватись. Будучи одним із видів заходів забезпечення кри-

мінального провадження, арешт майна пов'язаний з обмеженням можливостей особи, на майно якої накладено арешт, здійснювати певні правомочності, зокрема, відчуження, розпорядження та/або користування ним. Арешт майна як захід забезпечення кримінального провадження характеризується динамікою нормативного регулювання, враховуючи ту кількість змін і доповнень, які вноси-

лися до глави 17 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК). Відповідно, він неодноразово у контексті різних редакцій статей глави 17 КПК досліджувався у наукових працях О. Верхогляд-Герасименко, І. Войтовича, І. Воробійової, Р. Герасимова, І. Глов'юк, Я. Замкової, Т. Ільєвої, О. Комарницької, Г. Куцкір, М. Лепея, М. Макарова, Ю. Мирошниченка, Н. Моргун, О. Музиченка, А. Пономаренка, С. Смокова, М. Соф'їна, А. Стебелева, О. Тищенко, О. Шило, А. Щасної та інших учених, проте низка питань, пов'язаних із попереднім арештом майна, розшуком майна, на який накладено арешт, забезпеченням прав осіб, щодо майна яких вирішується питання про арешт, залишаються малодослідженими. Відтак, метою цієї статті є виявлення проблем нормативної регламентації арешту майна у кримінальному провадженні України та розробка пропозицій щодо їх вирішення.

Для забезпечення оперативного та ефективного розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України, у КПК України було запроваджено механізм попереднього арешту майна, який натепер передбачений ч. 9 ст. 170 КПК. Проте, нормативна регламентація попереднього арешту майна має певні змістовні та техніко-юридичні неузгодженості. Розглядаючи питання щодо мети такого арешту, слід звернути увагу на те, що вона звужена порівняно із загальною метою арешту майна і не передбачає відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди. Разом з тим правильно ставиться питання у літературі, чому механізм попереднього характеру арешту майна не може бути поширений, по-перше, на інші кримінальні провадження, по-друге, на випадки необхідності забезпечення цивільного позову [1, с. 158]. Відповідно, пропонується правом на-

кладення попереднього арешту на майно чи кошти на рахунках фізичних або юридичних осіб у фінансових установах строком до 48 годин у невідкладних випадках і винятково з метою збереження доказів або забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна у кримінальному провадженні щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину також наділити прокурора у кримінальному провадженні [2, с. 117].

При аналізі цих пропозицій важливо визначитися з відповідністю їх положення Протоколу 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 1 якого передбачає: «Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права». Здійснюючи тлумачення цього положення у справі «Україна-Тюмень» проти України» [3], Європейський суд з прав людини у п. 47 рішення зазначив, що стаття 1 Першого протоколу містить три чітких норми: «перша норма, викладена в першому реченні першого пункту, є загальною за своєю природою та закріплює принцип мирного володіння майном; друга норма, що міститься в другому реченні першого пункту, стосується позбавлення власності та містить умови такого позбавлення; третя норма, викладена в другому пункті, визнає право Договірних держав, серед іншого, здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів. Ці норми не є окремими, а є пов'язаними між собою. Друга та третя норми стосуються певних випадків, за яких допускається втручання в право на мирне володіння майном, та, отже, їх слід тлумачити в світлі загального принципу, викладеного в першій нормі». Те, що арешт майна є втручанням у право власності, є беззаперечним, а тому слід розглянути відповідність такого втручання Конвенції про захист

прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини. Суд нагадав, що перша та найважливіша вимога статті 1 Першого протоколу полягає в тому, що будь-яке втручання публічної влади в право на мирне володіння майном має бути законним: друге речення першого пункту дозволяє позбавлення власності лише «на умовах, передбачених законом», а другий пункт визнає, що держави мають право здійснювати контроль за користуванням майном шляхом введення в дію «законів». Більше того, верховенство права, один з фундаментальних принципів демократичного суспільства, є наскрізним принципом всіх статей Конвенції (п. 49). Для попереднього арешту майна передбачено достатньо чіткі підстави та порядок і строки застосування, що, відповідно, слід розглядати як обмеження права власності «на умовах, передбачених законом». Крім того, необхідним є і дотримання пропорційності втручання: «Суд нагадує, що втручання в право на мирне володіння майном повинно бути здійснено з дотриманням «справедливого балансу» між вимогами загального інтересу суспільства та вимогами захисту основоположних прав особи. Вимога досягнення такого балансу відображена в цілому в побудові статті 1 Першого протоколу, включно із другим реченням, яке необхідно розуміти в світлі загального принципу, викладеного в першому реченні. Зокрема, має існувати обґрунтоване пропорційне співвідношення між засобами, які застосовуються, та метою, яку прагнуть досягти шляхом вжиття будь-якого заходу для позбавлення особи її власності» (п. 55). Враховуючи, що метою попереднього арешту є забезпечення збереження речових доказів або можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна у кримінальному провадженні щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину, підслідного НАБ України, він може бути застосований у невідкладних випадках, лише за рішенням Директора НАБ України (або його заступника), по-

годженим прокурором САП, і лише строком до 48 годин (без судового контролю), то, вважаємо, можна стверджувати про пропорційність мети (забезпечення збереження речових доказів або можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна у кримінальному провадженні щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину та, як наслідок, реалізація завдань кримінального провадження) та засобів, які застосовуються (короткострокове обмеження права власності).

З урахуванням наведених аргументів, розвиваючи позицію І. Гловюк [1, с. 158], пропонуємо для більшої оперативності вирішення питання арешту майна, попередження його швидкого приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження зацікавленими особами, що ускладнить у подальшому виконання завдань кримінального провадження, наділити цим повноваженням слідчого (у кримінальних провадженнях щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, незалежно від родової підслідності), постанова якого має погоджуватися прокурором, із дотриманням передбаченого механізму щодо подальшого судового контролю такого арешту майна. Але, для дотримання правових позицій, викладених у практиці Європейського суду з прав людини, пропонуємо уточнити спосіб попереднього арешту майна залежно від його мети, а саме: позбавлення права на відчуження, розпорядження та/або користування майном – у разі забезпечення збереження речових доказів, та позбавлення права на відчуження, розпорядження майном – у разі забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна, а також для відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди. Але слід врахувати і те, що реалізація таких пропозицій потребує ще й внесення змін до ст. 16 КПК, як пропонує О. Музиченко, в частині, що крім тимчасового вилучення майна на підставах і в порядку,

передбачених КПК, допускається його попередній арешт без судового рішення [4, с. 148].

У доктрині вказується на необхідність дати законодавче визначення терміна «невідкладні випадки», з тим, щоб виключити можливість довільного його тлумачення Директором НАБ України (або його заступником), прокурором [5, с. 92]. Враховуючи оцінність цього термінологічного сполучення, вважаємо, що надати йому легальне визначення видається ускладненим з урахуванням тих факторів, які можуть мати місце протягом кримінального провадження та яким слід дати оцінку при вирішенні питання про попередній арешт майна, адже «під оцінним слід розуміти закріплене в нормі кримінально-процесуального права поняття, зміст якого не містить чітко визначеної, завершеної системи ознак, що зумовлює його конкретизацію в кожному окремому індивідуально визначеному випадку за розсудом правозастосувача» [6, с. 155]. Можна запропонувати при застосуванні цього положення виходити з того, що невідкладні випадки мають місце за наявності реальної і підтверженої загрози оперативного приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження майна, яку неможливо усунути до вирішення питання про арешт майна у загальному порядку.

При формулюванні предмету попереднього арешту майна питання викликає кореляція ч. 9 та 10 ст. 170 КПК щодо рахунків осіб, адже у ч. 9 мова йде про рахунки фізичних або юридичних осіб у фінансових установах, а у ч. 10 – про банківські рахунки. Відповідно до п. 1 ст. 1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 до фінансових установ належать банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання

фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, – інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг; у силу чого вищенаведені положення потребують уніфікації для дотримання правил юридичної техніки викладу нормативно-правових актів.

Застосування арешту майна здійснюється для запобігання можливості його приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження для забезпечення збереження речових доказів; спеціальної конфіскації; конфіскації майна як виду покарання або заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи; відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди.

Разом з тим таке важливе питання, як розшук майна, на яке накладено арешт, у КПК не регламентовано. Слідчий, прокурор повинні вжити необхідних заходів з метою виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема шляхом витребування необхідної інформації у Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб (ч. 1 ст. 170 КПК), але ця норма стосується підготовчих до вирішення питання про арешт майна процесуальних дій. У разі, якщо ухвалою суду накладається арешт на майно, згідно зі ст. 175 КПК України обов'язок виконання ухвали про арешт майна виконується слідчим, прокурором, проте у випадку виявлення, що місцезнаходження даного майна невідоме, незрозумілими залишаються дії слідчого, які не передбачені КПК України, при тому, що до повноважень слідчого судді давання дозволу на розшук такого майна також не віднесено. Проілюструємо це прикладами з судової практики. Слідчий суддя, розглянувши клопотан-

ня ОСОБА_1 та ОСОБА_2 про розшук і тимчасове вилучення транспортного засобу, вказав в ухвалі, що він вважає, що воно не підлягає задоволенню, так як діючим кримінально-процесуальним законодавством слідчі судді не наділені повноваженнями щодо розгляду клопотань про розшук і тимчасове вилучення майна [7]. У іншому випадку слідчий суддя, розглянувши клопотання слідчого про арешт майна, зазначив, що не підлягають задоволенню клопотання щодо оголошення автомобіля в розшук і внесення даних до автоматизованої системи ДАІ «Рубіж», оскільки це не належить до повноважень слідчого судді, а віднесено до повноважень правоохоронних органів [8].

Законодавець передбачає, що рішення слідчого приймаються у формі постанови (ч. 3 ст. 110 КПК України) і наголошує на тому, що постанова виноситься не лише у випадках, передбачених КПК, а й тоді, коли слідчий визнає це за необхідне. Тому доцільно зазначити, що у даному випадку слідчому необхідно мотивувати своє рішення, обґрунтувавши свої доводи, викласти їх у постанові, у якій оголосити у розшук майно, для забезпечення виконання ухвали слідчого судді про арешт майна. Постає наступне питання: хто буде суб'єктом, уповноваженим здійснювати його розшук, оскільки вже існує ухвала слідчого судді щодо накладення арешту на зазначене майно. Згідно зі ст. 40 КПК України слідчий уповноважений доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам. В такому випадку доцільно покласти обов'язок розшуку майна, на підставі постанови слідчого, відносно якого винесена слідчим суддею ухвала про накладення арешту, відповідним оперативним підрозділам. Проте, розшук майна не відноситься до кола слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, доручити виконання яких можна відповідним оперативним підрозділам. У літературі неодноразово пропонувалося внесення змін

КПК щодо можливості надання слідчим, прокурором доручення для виконання інших процесуальних дій [9, с. 232; 10, с. 6]; проте, ці пропозиції не враховують необхідність також окремої вказівки на доручення проведення також розшукових дій. Адже, як правильно зазначає І. Гловюк, ст. 41 не передбачає можливості доручення проведення оперативним підрозділам процесуальних дій, однак ч. 3 ст. 281 КПК передбачає можливість доручення їм розшуку, що суперечить ст. 41 КПК, проте, враховуючи, що ст. 281 є спеціальною, вона має пріоритет при вирішенні цієї колізії [9, с. 232]. Тому видається необхідним доповнити ч. 1 ст. 41 КПК вказівкою на можливість доручення проведення оперативним підрозділам також розшукових дій, що дозволить оптимізувати діяльність з розшуку майна, на яке накладено арешт.

Крім того, яким саме чином повинні діяти оперативні підрозділи при виявленні такого майна, та яким процесуальним документом підтвердити факт затримання такого майна, діючим законодавством не передбачено. Законодавець у ч. 5 ст. 237 КПК України дозволяє при проведенні огляду вилучати лише ті речі і документи, які мають значення для кримінального провадження, та речі, вилучені з обігу. Зважаючи на те, що майно, оголошене у розшук, звичайно, має значення для кримінального провадження, доцільно вважати, що оперативні підрозділи повинні провести огляд майна з метою його затримання та вилучення на виконання постанови слідчого у кримінальному провадженні. При цьому слід зазначити, що постанова про оголошення у розшук майна приймається слідчим самостійно та не погоджується процесуальним керівником у кримінальному провадженні.

Є певні питання й нормативної регламентації забезпечення прав осіб, щодо майна яких вирішується питання про арешт. Клопотання про арешт майна розглядається слідчим суддею, судом не пізніше двох днів з дня його надходжен-

ня до суду, за участю слідчого та/або прокурора, цивільного позивача, якщо клопотання подано ним, підозрюваного, обвинуваченого, іншого власника майна, і за наявності – також захисника, законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Клопотання слідчого, прокурора, цивільного позивача про арешт майна, яке не було тимчасово вилучене, може розглядатися без повідомлення підозрюваного, обвинуваченого, іншого власника майна, їх захисника, представника чи законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, якщо це є необхідним з метою забезпечення арешту майна. Проте, не вирішеним все ще залишається питання щодо забезпечення можливості цих осіб ознайомитися із клопотанням про арешт майна, адже обов'язок його вручення чи направлення у КПК відсутній. У літературі пропонується ст. 171 КПК доповнити положеннями про надання підозрюваному, іншому власнику майна копії клопотання про арешт майна та копій матеріалів, якими слідчий, прокурор обґрунтовує свої доводи [11, с. 109], що, на думку О. Вергогляд-Герасименко, забезпечить можливість підозрюваному, обвинуваченому, засудженому, третім особам, юридичній особі, щодо якої здійснюється провадження, фізичній або юридичній особі, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду завдану діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або неосудної особи, яка вчинила суспільно-небезпечне діяння під час його розгляду, подавати слідчому судді докази щодо обставин, викладених слідчим, прокурором, а також відстоювати свою позицію щодо його суті [12, с. 20]. Пропонується і строк – не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання [13, с. 16; 14, с. 9]. У цілому з цими пропозиціями можна погодитися, але з певними уточненнями. Зокрема, у силу того, що з метою забезпечення збереження речових доказів

арешт накладається на майно будь-якої фізичної або юридичної особи за наявності достатніх підстав вважати, що воно відповідає критеріям, зазначеним у статті 98 КПК, і власник цього майна може бути невідомий та, крім того, враховуючи необхідність оперативного вирішення питання про збереження майна, яке має ознаки речових доказів, таке вручення (направлення) копії клопотання з додатками слід обмежити випадками арешту майна за п. 2, 3, 4 ч. 2 ст. 170 КПК. Відповідно, розвиваючи наведені у доктрині пропозиції [11, с. 109; 12, с. 20], можливо викласти ч. 1 ст. 171 КПК у такій редакції: «1. З клопотанням про арешт майна до слідчого судді, суду має право звернутися прокурор, слідчий за погодженням з прокурором, а з метою забезпечення цивільного позову – також цивільний позивач. Копія клопотання про арешт майна з додатками не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання надається підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У разі звернення цивільного позивача з клопотанням про арешт майна з метою забезпечення цивільного позову обов'язок надання копії клопотання про арешт майна з додатками не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання покладається на слідчого суддю, суд».

Отже, інститут арешту майна, хоч і не є новим у кримінальному процесуальному законодавстві, потребує удосконалення. Для удосконалення нормативної регламентації попереднього арешту майна пропонується: передбачити у кримінальних провадженнях щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, незалежно від родової підслідності застосування попереднього арешту майна за постановою слідчого, погодженою з прокурором, із дотриманням передбаченого механізму щодо подальшого судового контролю такого арешту майна; уточнити спосіб попереднього арешту майна залежно від

його мети, а саме: позбавлення права на відчуження, розпорядження та/або користування майном – у разі забезпечення збереження речових доказів, і позбавлення права на відчуження, розпорядження майном – у разі забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна, а також для відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди. Для оцінки наявності невідкладних випадків для застосування попереднього арешту майна слід виходити з того, що невідкладні випадки мають місце за наявності реальної і підтвердженої загрози оперативного приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження майна, яку неможливо усунути до вирішення питання про арешт майна у загальному порядку. Крім того, мають бути уточнені повноваження оперативних підрозді-

лів шляхом доповнення ч. 1 ст. 41 КПК положенням про можливість доручення проведення оперативним підрозділам розшукових дій. Для забезпечення права власників майна на заперечення проти доводів клопотання про арешт майна слід доповнити ч. 1 ст. 171 КПК такими положеннями: «копія клопотання про арешт майна з додатками не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання надається підозрюваному, обвинуваченому, іншому власнику майна або його захиснику, законному представнику, представнику, крім випадків забезпечення збереження речових доказів. У разі звернення цивільного позивача з клопотанням про арешт майна з метою забезпечення цивільного позову обов'язок надання копії клопотання про арешт майна з додатками не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання покладається на слідчого суддю, суд».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Гловюк І. В.* Арешт майна як захід забезпечення кримінального провадження: аналіз новел / І. В. Гловюк // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. – 2016. – № 8. – С. 155–160.
2. *Мала О.* Накладення арешту на майно у кримінальному провадженні [Електронний ресурс] / О. Мала, Л. Місюра // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2017. – № 1. – С. 114–121. – Режим доступу: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/1–2017/mala.pdf>.
3. Рішення Європейського суду з прав людини «Україна–Тюмень» проти України» від 22 листопада 2007 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_595.
4. *Музиченко О. В.* Реалізація конституційного принципу недоторканності права власності на стадії досудового розслідування: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / О. В. Музиченко. – Харків, 2016. – 267 с.
5. *Лепей М. В.* Накладення попереднього арешту на майно або кошти на рахунках фізичних та юридичних осіб / М. В. Лепей // Митна справа. – 2015. – № 3(2). – С. 89–93.
6. *Тітко І. А.* Оцінні поняття у кримінально-процесуальному праві України: монографія / І. А. Тітко. – Х.: Право, 2010. – 216 с.
7. Ухвала слідчого судді Московського районного суду м. Харкова від 24.12.2015 (Справа № 643/20186/15-к): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/54709295>.
8. Ухвала слідчого судді Кобеляцького районного суду від 28.11.2014 (1-кк/532/263/2014): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/50847316>.
9. *Гловюк І. В.* Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.: монографія / І. В. Гловюк. – Одеса: Юридична література, 2015. – 712 с.
10. *Щадило А. А.* Правові та організаційні засади діяльності оперативних підрозділів у кримінальному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / А. А. Щадило. – Київ, 2016. – 19 с.
11. *Макаров М. А.* Судовий контроль у кримінальному провадженні: монографія / М. А. Макаров. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 340 с.
12. *Верхогляд-Герасименко О. В.* Проблемні питання арешту майна у кримінальному провадженні / О. В. Верхогляд-Герасименко // Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення:

матер. постійно діючого наук.-практ. семінару (м. Харків, 21 жовт. 2016 р.) / редкол.: В. В. Федосєєв (голов. ред.), М. В. Членов (заст. голов. ред.) та ін. – Х.: Право, 2016. – Вип. 8. – С. 18–23.

13. Тракало Р. І. Судовий контроль за дотримання права на повагу до приватного життя: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Р. І. Тракало. – Київ, 2014. – 20 с.

14. Лепей М. В. Арешт майна у кримінальному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / М. В. Лепей. – Київ, 2017. – 19 с.

Zinkovskyy I. Enforcement of property attachment in criminal proceedings: some issues

The article is devoted to the analysis of issues of property attachment. In order to improve normative regulation of preliminary property attachment it is proposed to: create a possibility to enforce a property attachment upon investigator's resolution approved by public prosecutor in criminal proceedings in respect of grave or especially grave crimes regardless of generic investigative jurisdiction in compliance with provided mechanism of subsequent court supervision of the property attachment; to define more precisely the mode of preliminary property attachment depending on its purpose, viz.: deprivation of rights of alienation, disposition and/or enjoyment of property – in case of ensuring physical evidence and deprivation of right of alienation and disposition of property – in case of ensuring of possible confiscation or special confiscation of property, along with compensation for damages caused by criminal offense (civil action) or recovery of improper benefits from legal entity. For assessing the presence of urgent circumstances to enforce a property attachment one should proceed on the fact that urgent circumstances take place in the presence of real and confirmed threat of operative concealment, damage, spoiling, obliteration, change, alienation of property that cannot be removed before taking a decision on property attachment in a general way. Besides, powers of operational units should be defined more precisely by supplementing Article 41 para. 1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine with a provision to assign the conduct of detective actions to operational units. To ensure rights of property owners to object to arguments in a motion for attachment of property it is proposed to supplement Article 171, para. 1, of the Criminal Procedure Code of Ukraine with a provision: 'a suspect, accused, other property owner or its defense counsel, legal representative, representative should be provided with a copy of a motion for attachment of property with supplements before the beginning of consideration of the motion except for cases of securing physical evidence.

In a case of filing a motion for the attachment property to ensure civil action by a civil plaintiff the obligation to provide a copy the motion with supplements no later than three hours before the beginning of consideration of the motion lies on an investigative judge, court'.

Keywords: attachment of property, investigative judge, court, search for property, motion.

Стаття надійшла до редакції журналу 15.04.2016 р.